

ingediend op **2122** (2023-2024) – Nr. 3
26 april 2024 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Johan Deckmyn en Karl Vanlouwe

over het voorstel van resolutie

van Philippe Muyters, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz,
Annick De Ridder, Robrecht Bothuyne en Sofie Joosen

over het openen van de politieke dialoog
met de Europese Commissie
over de concurrentiekracht
van de Europese en Vlaamse industrie

Documenten in het dossier:
2122 (2023-2024) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Amendementen

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Staf Aerts, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Orry Van de Wauwer, Loes Vandromme;
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneeckhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Toelichting door Philippe Muyters	4
2. Bespreking	5
2.1. Tussenkoms van Johan Deckmyn	5
2.2. Tussenkoms van Emine Gül İsci	6
2.3. Tussenkoms van Staf Aerts	6
2.4. Tussenkoms van Emmily Talpe	10
2.5. Repliek van Philippe Muyters	10
2.6. Repliek van Staf Aerts	11
3. Stemming	11
Tekst aangenomen door de commissie	13

Op 23 april 2024 besprak de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme het voorstel van resolutie over het openen van de politieke dialoog met de Europese Commissie over de concurrentiekracht van de Europese en Vlaamse industrie (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 2122/1).

Na de toelichting door Philippe Muyters startte de bespreking. Groen lichtte tijdens de bespreking achttien amendementen toe die bij de stemming verworpen werden (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 2122/2). Het niet-geamendeerde voorstel van resolutie werd aangenomen.

1. Toelichting door Philippe Muyters

Philippe Muyters licht het voorstel van resolutie toe. Volgens hem is het duidelijk dat de Vlaamse en Europese productiesectoren onder druk staan. Er is een crisis, met als gevolg hoge energie- en grondstofprijzen, een tekort aan arbeidskrachten en financiële middelen en een geopolitiek met oneerlijke concurrentie door staatsfinanciering in China en de Inflation Reduction Act van de VS. Daarom zijn er op verschillende niveaus initiatieven genomen, zoals de Vlaamse visienota 'Naar een Versterkte Concurrentiekracht van de Europese Industrie' (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1569/1), de 'Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age' van de Europese Unie en de 'Verklaring van Antwerpen voor een Europese Industrial Deal'.

Philippe Muyters herinnert eraan dat Vlaanderen een belangrijke rol speelt in het industriële landschap van de Europese Unie op het gebied van productiviteit, innovatie, investeringslocaties en handel, en dat de industrie een belangrijke hefboom is voor jobcreatie en dus ook voor de Vlaamse welvaart. Daarom lijkt het hem logisch om dit voorstel van resolutie voor te leggen.

In het voorstel van resolutie worden de uitdagingen voor de industrie in Vlaanderen en Europa op verschillende niveaus gesitueerd, aldus Philippe Muyters. De visie van de Vlaamse Regering wordt onderschreven. De indieners zeggen dat de EU moet focussen op het herstel van de interne concurrentie en de vermindering van de regeldruk voor de industrie. Ze roepen op om handelsakkoorden te sluiten zodat er meer strategische onafhankelijkheid is van ingevoerde goederen; en die moeten aan dezelfde strikte productnormen voldoen als de eigen producten. De indieners zien ook belangrijke zaken op het federale vlak, maar die moeten daar worden opgelost.

Het voorstel van resolutie richt zich in belangrijke mate op de Europese Commissie, benadrukt Philippe Muyters. De Vlaamse Regering heeft de boodschap duidelijk begrepen en is ermee aan de slag gegaan. Samengevat zeggen de indieners van het voorstel van resolutie dat er behoefte is aan een sterk industrie- en innovatiebeleid, een goed functionerende interne markt, gerichte financiering en internationale partnerschappen. Ze benadrukken dat ze geen protectionisme, maar wel een gericht handelsbeleid willen, met inachtneming van sociale en ecologische voorwaarden, wat essentieel is voor de diversificatie van aanvoerlijnen en een sterke geopolitieke positie van Europa.

De indieners vragen in de eerste plaats om de interne markt verder te verdiepen, waarbij een verregaande versoepeling van staatssteunkaders ingaat tegen het fundament van de interne markt en zo leidt tot een subsidierace. Het parlamentslid meent dat het beter is om niet de overheden maar de bedrijven met elkaar te laten concurreren en te zorgen voor een gelijk speelveld tussen de lidstaten.

Concreet wordt gevraagd aan de Vlaamse Regering om de overregulering te beperken, evenals de bijbehorende administratieve rompslomp en de rechtsonzekerheid in vergunningsprocedures, en er wordt ook gevraagd om de ontwikkeling van een

versterkt en gefocust industrie- en innovatiebeleid. Hoewel al een deel van het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie voorbij is, menen de indieners dat daar een leiderschapspositie kan worden ingenomen om een integraal en geïntegreerd industriebeleid te realiseren. Na het Europese voorzitterschap kan wellicht daarop worden voortgebouwd binnen Europa.

Aan de Europese Commissie vragen de indieners in de eerste plaats om de interne markt te verdiepen, te verbreden en te versterken, en om te zorgen voor een gelijk speelveld, evenals om onderzoek en ontwikkeling maximaal te valoriseren en daarbij consequent te streven naar excellentie en subsidiariteit en te focussen op die gebieden waar Europa een toegevoegde waarde kan bieden. De volgende vraag gaat over het denken over en actie ondernemen voor een efficiëntere en versnelde besteding van de beschikbare EU-financieringsmiddelen voor het industrie- en innovatiebeleid. De indieners willen dat Europa meer werk maakt van een voorspelbaar, samenhangend en vereenvoudigd regelgevend kader en ingaat tegen de groeiende regel- en rapportagedruk bij de totstandkoming en uitvoering van regelgeving. Verder vragen ze om voortdurend te werken aan een proactief en ambitieus Europees handelsbeleid, wat voor Vlaanderen van fundamenteel belang is volgens het parlementslid. De indieners vragen om een waardeketenbenadering te hanteren in de Europese grondstoffenstrategie in combinatie met het opzetten van nieuwe brede netwerken en partnerschappen, en om werk te maken van een EU-energiestrategie met projecten voor betaalbare koolstofarme hernieuwbare energie en kernenergie. Ten slotte vragen ze om werk te maken van een duidelijk EU-beleid, geschikte infrastructuur en strategische partnerschappen rond koolstofarme energiebronnen en -dragers.

Philippe Muyters merkt op dat dit voorstel van resolutie er komt op het einde van de zittingsperiode. Iedereen kan echter zien dat er iets aan de gang is en dat het voorstel van resolutie niet alleen voor de Vlaamse Regering, maar ook voor de Europese Unie de nodige elementen naar voren brengt die voor Vlaanderen van belang zijn voor een Europese en Vlaamse industrie die de concurrentiekracht kan vrijwaren.

Philippe Muyters wijst ten slotte op het vierde punt van de verwijfsgronden in het voorstel van resolutie, waar verkeerdelijk wordt verwezen naar 2013 in plaats van 2023. Die fout wordt rechtgezet in amendement nr. 2 van Groen, maar kan volgens hem via een technische correctie worden rechtgezet, wat de commissie beaamt.

2. Bespreking

2.1. Tussenkomen van Johan Deckmyn

Johan Deckmyn heeft er geen probleem mee dat het voorstel van resolutie pas op het einde van de zittingsperiode wordt voorgelegd: het kan een voorzet geven voor een volgende zittingsperiode.

Het thema van het voorstel van resolutie werd al vaak besproken in de commissie Buitenlands Beleid. Johan Deckmyn vindt een sterk kader essentieel om de Vlaamse industrie te beschermen tegen wereldwijde concurrentie. Naar aanleiding van de debatten over de Inflation Reduction Act dreigt er ook binnen de EU een spanningsveld te ontstaan. Duitsland en Frankrijk wilden naar aanleiding van dat initiatief enkele protectionistische maatregelen nemen. De spreker vindt dat een duidelijk alarmsignaal, aangezien er binnen Europa veel belang wordt gehecht aan een gelijk speelveld. Hij stelt dat men het niet meer zo nauw neemt met de regels over staatssteun voor eigen bedrijven als men wordt beconcurrereerd door de Verenigde Staten.

Een kleine en open economie zoals die van Vlaanderen is zeer kwetsbaar voor dergelijke zaken. Volgens de spreker kan het niet de bedoeling zijn dat Frankrijk en Duitsland plots eenzijdige initiatieven nemen, naar aanleiding van geopolitieke en economische situaties. Johan Deckmyn haalt in deze context het voorbeeld aan van ArcelorMittal. Er is sprake van groene investeringen die bij de vestiging in Duinkerke zouden komen, in plaats van in Gent, omdat er in Frankrijk meer subsidies voor zijn. De spreker neemt daar aanstoot aan. Hij is tevreden dat het voorstel van resolutie stelt dat een te verregaande versoepeling van staatssteunkaders ingaat tegen het fundament van de interne markt en leidt tot een ongewenste subsidierace, met een verstoring van het gelijke speelveld tussen lidstaten.

Het Vlaams Belang wil voor dit voorstel van resolutie stemmen, maar dat betekent niet dat de fractie de visie van de Vlaamse Regering volledig deelt. De indieners benadrukken dat niet protectionisme, maar een gericht handelsbeleid essentieel is voor een sterkere geopolitieke positie van de EU. Johan Deckmyn wil weten hoe de indieners oneerlijke concurrentie van landen zoals China willen aanpakken. Hij geeft het voorbeeld van de aankoop van De Lijn bij BYD. De bussen van BYD komen met Chinese staatssteun goedkoper op de Europese markt. Hij vindt dat Europa en Vlaanderen waakzaam moeten zijn en moeten bekijken hoe die problematiek kan worden aangepakt. Johan Deckmyn is geen voorstander van sterk protectionisme, maar Europa moet waakzaam zijn opdat zijn markt niet wordt overspoeld door bedrijven die, via staatssteun vanuit het buitenland, zorgen dat het strategische macht verliest.

De spreker vindt het positief dat er in dit voorstel van resolutie niet alleen sprake is van een EU-energiestrategie gericht op koolstofarme energie, maar dat er ook resoluut wordt gekozen voor kernenergie. Er worden mogelijkheden onderzocht en nieuwe initiatieven genomen om veilige en goedkope kernenergie te produceren. Dat moet zeker worden meegenomen in de energiediscussie. Het Vlaams Belang staat gezond kritisch tegenover dit voorstel van resolutie en zal voorstemmen.

2.2. Tussenkomen van Emine Gül İsci

Emine Gül İsci kondigt aan dat de Vooruitfractie zich zal onthouden bij de stemming over dit voorstel van resolutie, omdat ze het onvolledig vindt. Volgens Vooruit moet het herstel van de staatssteunregels geflankeerd worden door Europese investeringsmiddelen. Binnen het Europese staatssteunkader kunnen er projecten van strategisch belang worden ondersteund, met het oog op de open strategische autonomie. De spreker vreest dat er anders alleen een daling van de investeringen zal komen, in het kader van de nieuwe Europese regels.

2.3. Tussenkomen van Staf Aerts

Staf Aerts stelt dat het verhogen van de concurrentiekracht van de industrie een uitdaging blijft in Europa en Vlaanderen. De situatie bij Van Hool heeft aangetoond dat het belangrijk is om mee te zijn met de nieuwste technologieën en met de ambities voor klimaatneutraliteit. Volgens de spreker ontbreekt dat in dit voorstel van resolutie.

Philippe Muyters stelde al dat de bespreking in de commissie Buitenlands Beleid met minister-president Jan Jambon op 9 mei 2023 het startpunt was voor dit voorstel van resolutie (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1569/2). Voor Groen lijkt het alsof dit voorstel van resolutie toen werd geschreven, en dat er recent nog enkele zaken aan toegevoegd werden. Alles wat met de groene transitie van de industrie te maken heeft, is weggelaten. Staf Aerts vindt dat het voorstel van resolutie laat uitschijnen dat de groene transitie en de klimaatneutraliteit niet meer belangrijk zijn voor de Vlaamse industrie.

Het is belangrijk voor Groen dat de Vlaamse industrie de boot niet mist. Vanuit die insteek komt Staf Aerts bij een aantal amendementen die Groen heeft ingediend om dat onderdeel weer op te nemen. Het is de enige manier om de industrie ook op lange termijn echt concurrentieel te maken. Men moet rekening houden met de industriële transitie, maar evengoed met de klimaat- en energietransitie in samenwerking met andere overheden. Het doel is om de industrie volledig klimaatneutraal en circulair te laten zijn tegen 2050. Dat betekent dat er een krachtadig en breed gedragen transitieplan nodig is, met tussentijdse doelen voor uitstootreductie. Dat deel mist de Groenfractie in dit voorstel van resolutie.

Amendement nr. 1 gaat over de titel. Staf Aerts duidt dat Groen het belangrijk vindt om het niet alleen te hebben over de concurrentiekracht van de Vlaamse en Europese industrie, maar ook over het concurrentievermogen en de leidende rol van de klimaatneutrale industrie in Vlaanderen en de EU binnen het kader van de Europese Green Deal. Het eerste amendement moet duidelijk maken dat men zich nog altijd schaaft achter de vooropgestelde doelstellingen en dat men de industrie zo veel en zo goed mogelijk wil ondersteunen in de richting van die klimaatneutraliteit. Zo niet is de Europese industrie ten dode opgeschreven. Dat is ook wat de Europese Commissie terecht stelde in de toelichting van haar strategie. Het Green Dealplan voor de industrie is erop gericht om het concurrentievermogen van de klimaatneutrale industrie van de EU te vergroten en een snelle transitie naar klimaatneutraliteit te ondersteunen. Men kan het niet maken om in dit voorstel van resolutie een ander signaal te geven, met als gevolg dat de Europese industrie die omschakeling zou missen.

Amendement nr. 2, waarnaar Philippe Muyters al had verwezen bij de toelichting, is een foutje in de datum van het 'Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age'. Daar wordt verwezen naar 2013, wat 2023 hoort te worden.

Amendement nr. 3 gaat over het toevoegen van een overweging om de elementen van het 'Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age' die in Europa al werden goedgekeurd, toe te voegen. Het gaat dan onder meer over de Net-Zero Industry Act, de Critical Raw Materials Act en de hervorming van de elektriciteitsmarkt. Dat is van belang omdat Europa het afgelopen jaar niet heeft stilgezeten. Die elementen zitten sinds de toelichting in mei 2023 (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1569/2) nog in de pijplijn of zijn intussen zelfs goedgekeurd. Het amendement wil dat invoegen, zodat het Vlaams Parlement heel duidelijk weet welke initiatieven en besluiten er op Europees niveau al genomen zijn het afgelopen jaar.

Ook amendement nr. 4 gaat over de overwegingen, het tweede streepje. Daar worden in punt 2° verschillende crisissen aangehaald, zoals de hoge energieprijzen en een tekort aan grondstoffen. Voor de Groenfractie ontbreekt er nog een belangrijke overweging voor de Vlaamse industrie, eigenlijk de belangrijkste van allemaal, namelijk de onzekerheid over vergunningen door het hele stikstofkader dat door twijfelachtig werk altijd maar voor meer onzekerheid zorgt. Het lijkt voor Staf Aerts van belang om daarom "het stikstofbeleid van de Vlaamse Regering" op te nemen als een van de crisissen waar de industrie het afgelopen jaar mee werd geconfronteerd.

Amendement nr. 5 dient om nog een overweging toe te voegen. Die stelt dat "er al te vaak een artificiële tegenstelling wordt gecreëerd tussen industriebeleid en bescherming van de natuur, en dat pleidooien voor een veerkrachtige Europese en Vlaamse industrie op geen enkele manier ten koste mogen gaan van noodzakelijke maatregelen ter bescherming van de natuur, zoals het voorstel tot zogenaamde Natuurherstelwet waarin wordt opgeroepen tot bindende doelstellingen voor het herstel van aangetaste ecosystemen, met name die met de meeste mogelijkheden om koolstof af te vangen en op te slaan en de gevolgen van natuurrampen te voorkomen en te beperken". Men wil die overweging toevoegen omdat het overduidelijk

is dat de Europese natuur zich momenteel in een zeer kritische staat bevindt, met meer dan 80 procent van de habitats in een slechte staat op Europees niveau. Vlaanderen doet het nog slechter met 93 procent. Dat is niet alleen een bedreiging van de natuur en de biodiversiteit, maar ook een groot probleem voor duurzame economische welvaart, niet alleen voor de landbouwsector. Als de leiders op het Wereld Economisch Forum in Davos aangeven dat die biodiversiteitscrisis een van de belangrijkste uitdagingen is voor de economie, dan lijkt het voor de Groenfractie van belang om dat in dit voorstel van resolutie op te nemen.

Amendement nr. 6 voegt aan het vierde streepje een korte passage toe, namelijk door de woorden "heldere en ambitieuze klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen" in te voegen. Elke versterking van de concurrentiekracht van de Europese en de Vlaamse industrie kan op termijn alleen succesvol zijn als ze geënt is op de grenzen van onze planeet en de verbintenissen waartoe men zich al verbonden heeft. Bedrijven als DEME en Jan De Nul, die vermaard zijn om hun kennis over offshore windmolenparken en wereldwijd windmolens plaatsen, bewijzen voor Staf Aerts, ook in eigen land, dat wie voorloper is in groene technologie, overduidelijk een concurrentieel voordeel heeft.

Amendement nr. 7 wil in het vijfde streepje bij de zinsnede "sociale en ecologische voorwaarden," de woorden "bindende en afdwingbare" invoegen. De afwezigheid van de afdwingbaarheid van de elementen in Europese handelsakkoorden zorgt voor een negatieve druk, waarbij er landen zijn die minder stringente arbeids- en milieuvoorwaarden hanteren.

Amendement nr. 8 voegt in het zesde streepje nog de zinsnede toe: ", in combinatie met een te beperkte budgettaire bevoegdheid van de instellingen van de Europese Unie om zelf gericht industriële financiële ondersteuning te realiseren". De huidige argumentatie is immers onvolledig. Die gaat alleen over de versoepeling van de staatssteunkaders die ervoor zorgt dat de grote landen meer financiële marges hebben en zo het gelijke speelveld kunnen verstoren. Dat wordt ook veroorzaakt doordat noodzakelijke investeringen en financiële incentives voor de groene transitie op dit moment nog te weinig op Europees niveau mogelijk gemaakt en gecoördineerd worden. Voor de Groenfractie moet er meer kracht komen voor de Europese instellingen, om ook daar te coördineren en ervoor te zorgen dat die wedloop tussen de lidstaten in Europa niet verder niet verder kan plaatsvinden.

Amendement nr. 9 wil het zevende streepje, de passage over de overregulering op Europees niveau, vervangen door een ander streepje, namelijk: "vraagt aan de Vlaamse Regering om ten eerste een einde te maken aan de voortdurende rechtsonzekerheid qua vergunningsprocedures die nu heerst door het jarenlange uitstelgedrag op het vlak van het stikstofbeleid, door de juridische en politieke onzekerheid die heerst over het recente Stikstofdecreet en door de ruimtelijke onzekerheid door het voortdurende uitstel van de beleidskaders van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen; en ten tweede op Europees niveau te ijveren voor efficiënte en effectieve maatregelen die het maximale bereiken op het vlak van industriële transitie, klimaatbescherming en natuurbescherming". De huidige vraag hangt wat in het luchtledige. De kwestie van de vergunningsonzekerheid wordt doorgespeeld naar het Europese niveau, terwijl het Vlaamse beleid, zeker op het vlak van stikstof, een verantwoordelijkheid heeft. Er wordt ook nergens gespecificeerd wat de overregulering juist is, wat de gerichtheid van het voorstel van resolutie niet ten goede komt.

Staf Aerts komt bij de amendementen op het gedeelte met vragen aan de Vlaamse Regering, het achtste streepje, waar Groen drie passages aan wil toevoegen.

Via amendement nr. 10 vraagt Groen een punt 5° toe te voegen, dat luidt als volgt: "werk te maken van een samenhangende langetermijnstrategie voor de

industriële, energie- en klimaattransitie in het land, in samenwerking met de andere overheden, met als doel de industrie volledig klimaatneutraal en circulair te laten zijn tegen 2050. Een deel van deze strategie behoort een slagkrachtig en breed gedragen transitieplan te zijn met onderbouwde tussentijdse doelen voor uitstootreductie". Het viel Groen op dat de klimaatsprong ontbreekt in de vragen aan de Vlaamse Regering, terwijl dat programma cruciaal is om de Vlaamse industrie klaar te stomen voor de transitie, iets waar de industrie ook zelf naar gevraagd heeft tijdens de hoorzittingen in de Klimaatcommissie.

Met amendement nr. 11 vraagt Groen aan de Vlaamse Regering dat alle relevante actoren bij de industriële transitie betrokken worden, zodat daar een sterk en gedragen plan uit voort kan komen.

Met amendement nr. 12 verwijst Groen opnieuw naar de Natuurherstelwet. Het is belangrijk dat de Vlaamse Regering geen artificiële tegenstellingen creëert tussen de industriële transitie enerzijds en doelstellingen inzake natuurherstel en biodiversiteit anderzijds.

Staf Aerts is zo aanbeland bij de oproepen aan de Europese Commissie, het negende streepje, waaraan zijn fractie zes passages wil toevoegen.

Als het gaat over het intra-Europese gelijk speelveld, wil Groen via amendement nr. 13 aan punt 2° toevoegen: ", om steunregelingen en winstbelastingen binnen Europa zo veel mogelijk te harmoniseren, zodat lidstaten niet tegen elkaar worden uitgespeeld, en om in een voldoende omvangrijke Europese begroting te voorzien om in gerichte steun die de hele EU aanbelangt, ook op Europees niveau te kunnen voorzien". Er is nu eenmaal een sterker kader nodig vanuit Europa.

Amendement nr. 14 bouwt daarop voort in punt 3°: "en dan ook in voldoende middelen te voorzien om op die gebieden die meerwaarde ook ten volle te realiseren".

Als het gaat over handelsovereenkomsten, zowel nieuwe overeenkomsten als de updates van bestaande overeenkomsten, vraagt Groen via amendement nr. 15 om in punt 6° in te voegen dat de EU toeziet "op de volledige implementatie van de zogenaamde Trade Policy Review en van de nieuwe aanpak ten opzichte van handel en duurzame ontwikkeling zoals gepresenteerd in juni 2022 door uitvoerend vicepresident en Europees Commissaris voor Handel Valdis Dombrovskis, onder meer met betrekking tot volledig bindende en afdwingbare sociale en ecologische clausules". Wat de meerderheid daarover heeft opgenomen in haar voorstel van resolutie, gaat voorbij aan de paradigmashift die binnen de Europese Commissie heeft plaatsgevonden.

Als het gaat over de waardeketenbenadering in de grondstoffenstrategie vraagt Groen met amendement nr. 16 om aan punt 7° toe te voegen dat de EU voortbouwt op de Critical Raw Materials Act en daarbij in het bijzonder aandacht besteedt aan het verhogen van de Europese recyclagecapaciteit.

Met amendement nr. 17 stelt Groen voor om punt 8° te vervangen door: "op Europees niveau voort te werken aan een ambitieus energie- en klimaatbeleid, met de Europese Green Deal, REPowerEU en Fit for 55, daarbij in te zetten op een gelijk speelveld door een Europese coördinatie voor de ondersteuning van de energie-intensieve industrie, en daarbij verdere steun te geven aan de samenwerking in het kader van de Noordzeecoalitie".

Ten slotte vraagt Groen, met amendement nr. 18, om een punt 10° toe te voegen: "een sterk Europees klimaatbeleid als de hoeksteen van de Europese concurrentiekracht te beschouwen. Belangrijke bouwstenen om op verder te bouwen zijn Fit

for 55, het Europese pakket circulaire economie, en de 'Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age'".

Staf Aerts benadrukt nogmaals dat de Vlaamse industrie moet transformeren en dat de Vlaamse Regering de industrie daarbij moet helpen en daarop moet voorbereiden om scenario's als bij Van Hool te vermijden. Een transitie biedt mogelijkheden om een sterk Vlaams industrieel weefsel uit te bouwen en daar als regio ook de voordelen van te plukken.

2.4. Tussenkoms van Emmily Talpe

Emmily Talpe meent dat Philippe Muyters goed de inhoud heeft geschetst van dit volgens haar belangrijke voorstel van resolutie. De bedrijven moeten elke dag met heel wat uitdagingen afrekenen en concurrentiekracht is een belangrijke uitdaging. Er is dus volgens Emmily Talpe behoefte aan voorspelbaarheid, duidelijkheid en vertrouwen in het Europese industriebeleid. Het concurrentievermogen moet hoog op de agenda staan. Er zijn heel wat strategieën en consultaties, maar er is echt behoefte aan een effectief industrieel beleid. Het Belgische voorzitterschap heeft al een aantal stappen kunnen zetten.

Volgens Emmily Talpe zal men de groene en digitale transitie pas succesvol kunnen realiseren als er wordt ingezet op een sterk industriebeleid. Daarmee wil ze Staf Aerts geruststellen.

2.5. Repliek van Philippe Muyters

Philippe Muyters beantwoordt de bezorgdheid van Johan Deckmyn. Het mag dan al laat zijn in de zittingsperiode, maar Europa kan volgens hem deze bezorgdheid nog meenemen, zeker ook bij de start van een nieuwe Europese Commissie.

Wat het protectionisme betreft, wil Philippe Muyters duidelijk stellen dat hij geen oneerlijke concurrentie binnen Europa wil. Het mag niet dat landen als Frankrijk en Duitsland subsidies kunnen geven en op die oneerlijke manier investeringen aantrekken of zelfs weglukken. Europa moet, bijvoorbeeld via handelsakkoorden of een taks aan de grenzen, voor een gelijk speelveld zorgen tussen Europa en de rest van de wereld. Dat is de filosofie van dit voorstel van resolutie.

Philippe Muyters is het niet eens met de meeste opmerkingen van Staf Aerts. De meeste opmerkingen zitten volgens hem al vervat in het voorstel van resolutie. Zo worden bijvoorbeeld in amendement nr. 6 heldere en ambitieuze klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen gevraagd. Maar punt 4° van de overwegingen wordt al naar de klimaatuitdaging verwezen. In de toelichting wordt gewezen op de uitdaging van de klimaattransitie. In punt 5° van de overwegingen wordt verwezen naar de overgang naar een duurzame samenleving. En punt 8° en 9° gericht tot de Europese Commissie gaan expliciet over koolstofarme hernieuwbare energie. Philippe Muyters vindt dat de opmerkingen van Staf Aerts dus niet terecht zijn, ook al omdat de Vlaamse Regering in haar visienota dit volmondig onderschrijft in haar visienota. Ook daarin zitten die verwijzingen. Volgens Philippe Muyters kunnen ook met betrekking tot de amendementen nr. 9, 10, 16 en 18 de opmerkingen van Staf Aerts op eenzelfde manier worden weerlegd.

Staf Aerts gaat volgens Philippe Muyters ook herhaaldelijk minder breed dan wat het voorstel van resolutie voorstelt. De vragen die de indieners van het voorstel van resolutie stellen, zijn heel vaak rechtstreeks gelinkt aan Europa. Als het voorstel van resolutie aan de Vlaamse Regering vraagt om voor een aantal punten een leidende positie in te nemen binnen de EU, dan is er die link met Europa. Zo wordt ook gevraagd om in het kader van het voorzitterschap en ook daarna een aantal zaken te realiseren. Ook dat is een link met Europa. Het actieplan voor

administratieve vereenvoudiging is zowel op Vlaams als op Europees niveau van belang voor de Vlaamse industrie. Het voorstel van resolutie wil het vooral hebben over de politieke dialoog voor de Europese Commissie. Daarom willen de indieners die amendementen zeker niet opnemen, nog los van het feit dat zij het inhoudelijk niet eens zijn met een aantal zaken die Staf Aerts naar voren heeft gebracht.

Volgens Philippe Muyters worden er in de amendementen ook een aantal dingen genoemd waarover al is gediscussieerd, bijvoorbeeld de afdwingbaarheid van voorwaarden in handelsakkoorden. Daarover bestaat onenigheid. Ook het voorstel van gerichte financiële en industriële ondersteuning verwerpt Philippe Muyters. Volgens hem is staatssteun niet verzoenbaar met een sterke interne markt.

Philippe Muyters besluit dat het voorstel van resolutie nodig is voor het Europese industriële beleid dat moet worden gevoerd. Aan Vlaanderen wordt heel uitdrukkelijk gevraagd om daarin een leidende rol te blijven spelen.

De amendementen van Groen zal de meerderheid niet steunen omdat ze al in de tekst vervat zijn en omdat ze de zaken soms vernauwen tot een specifieke Vlaamse regelgeving, terwijl de indieners vooral willen focussen op de politieke dialoog.

2.6. Repliek van Staf Aerts

Staf Aerts verklaart waarom de achttien amendementen werden ingediend. Er wordt in het voorstel van resolutie wel verwezen naar klimaatomstandigheden, maar dat is volgens hem niet hetzelfde als het klimaatbeleid. Europa heeft al heel wat stappen gezet in de klimaattransitie, maar die worden in het voorstel van resolutie volgens hem doodgezwegen.

De concurrentiekracht van de industrie kan volgens Staf Aerts alleen maar worden versterkt als ze wordt klaargestoomd voor de energie- en klimaattransitie. Hij hoopt dat de N-VA toch nog altijd voorstander is van een Europese financiering van de industriële transitie. Een helder klimaattransitieplan is volgens hem belangrijk voor Vlaanderen en voor Europa, en is cruciaal om de industrie concurrentieel te houden. Vandaar al zijn toevoegingen. Hij kan zich niet achter het voorstel van resolutie van de meerderheid scharen: een positie die bij inneemt na de verwerping van zijn amendementen bij de stemming over het niet-geamendeerde voorstel van resolutie, waarbij hij een tegenstem uitbrengt.

Staf Aerts waardeert de poging van Emmily Talpe om hem gerust te stellen, maar hij zegt dat hij pas gerust is als de industriële transitie ook groen is. Hij zegt dat in de discussie over de concurrentiekracht te missen in dit voorstel van resolutie. Daarom wou hij dat er toch nog aan toevoegen. Hij hoopt niet alleen maar met woorden, maar ook met daden te worden gerustgesteld.

3. Stemming

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Over amendement nr. 2 wordt niet gestemd. Men is het erover eens dat dit een technische correctie is.

Amendement nr. 3 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 4 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 5 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 6 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 7 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 8 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 9 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 10 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 11 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 12 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 13 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 14 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 15 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 16 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 17 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 18 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Het niet-geamendeerde voorstel van resolutie over het openen van de politieke dialoog met de Europese Commissie over de concurrentiekracht van de Europese en Vlaamse industrie wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Johan DECKMYN
Karl VANLOUWE,
verslaggevers

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de Vlaamse visienota 'Naar een Versterkte Concurrentiekracht van de Europese Industrie', die de Vlaamse Regering op 3 februari 2023 heeft goedgekeurd (*Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 1569/1*);
 - 2° de bespreking van die Vlaamse visienota op 2 mei 2023 met Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, en Matthias De Moor, diplomatiek vertegenwoordiger van Vlaanderen bij de Europese Unie (*Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 1569/2*);
 - 3° de bespreking op 9 mei 2023 met Jan Buysse, algemeen directeur van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA), over de bevraging over die Vlaamse visienota die het bij zijn leden heeft gehouden (*Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 1569/2*);
 - 4° de 'Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age', die de Europese Commissie op 1 februari 2023 heeft gepubliceerd. Dat plan heeft tot doel de productiecapaciteit voor groene technologie en producten te versterken, en de concurrentiekracht van Europa te vrijwaren. Het is gestoeld op vier pijlers: een voorspelbaar en vereenvoudigd regelgevingskader, een snellere toegang tot financiering, de verbetering van vaardigheden en een open handel voor veerkrachtige toeleveringsketens;
 - 5° de 'Verklaring van Antwerpen voor een Europese Industrial Deal', die op dinsdag 20 februari 2024 werd bekendgemaakt in het kader van een Europese industrietop met vertegenwoordigers van Europese industrie-federaties, vakbondsorganisaties en overheidsadministraties. In die verklaring worden tien concrete acties voor een strategisch industriebeleid uiteengezet, dat ondernemingen een noodzakelijk beleidskader biedt dat meer duidelijkheid, voorspelbaarheid en vertrouwen creëert;
- overwegende dat:
 - 1° Vlaanderen een belangrijke rol speelt in het industriële landschap van Europa en een vooraanstaande wereldspeler is op het gebied van productiviteit, innovatie, investeringslocaties en handel;
 - 2° de verschillende crises, de hoge energieprijzen en de tekorten aan grondstoffen, geschoolde arbeidskrachten en financiële middelen de Vlaamse en Europese (strategische) productie onder druk zetten, in een context van ingrijpende geopolitieke verschuivingen en economische ontwikkelingen, zoals oneerlijke staatsfinanciering door China en subsidies via de Inflation Reduction Act in de Verenigde Staten;
 - 3° er een nieuw strategisch beleidskader voor het versterken van het concurrentievermogen nodig is. Dat beleidskader moet duidelijkheid, voorspelbaarheid en vertrouwen bieden aan de Vlaamse en Europese industrie, waarbij tegenstrijdige regelgeving en doelstellingen, de te grote complexiteit van de wetgeving en overmatige rapportage worden aangepakt;
 - 4° Vlaanderen voor een open economie en internationalisering pleit en naar een open strategische autonomie streeft, om de impact van geopolitieke spanningen, pandemieën, klimaatomstandigheden of zelfs oorlogen op het economische en maatschappelijke weefsel te verminderen;
 - 5° een ambitieus industriebeleid de belangrijkste hefboom is voor jobcreatie, meer welvaart en de overgang naar een duurzame samenleving. Bovendien moet een effectief Europees industriebeleid uitgaan van de eigen sterktes en toekomstgericht werken, zodat duurzame sterke clusters en waardeketens kunnen worden opgebouwd in Vlaanderen en in andere Europese regio's;

- onderschrijft en steunt de visie van de Vlaamse Regering over de nieuwe Europese strategie voor het concurrentievermogen;
- is van mening dat de Europese strategie voor het versterken van de concurrentiekracht moet worden onderbouwd door een sterk industrie- en innovatiebeleid, een goed functionerende interne markt, gerichte financiering en internationale partnerschappen;
- benadrukt dat niet protectionisme, maar een gericht handelsbeleid, met inachtneming van sociale en ecologische voorwaarden, essentieel is voor de diversificatie van aanvoerlijnen en een sterkere geopolitieke positie van de EU als geheel;
- onderstreept dat het in de eerste plaats noodzakelijk is om de interne markt verder te verdiepen, te verbreden en te versterken, waarbij een te verregaande versoepeling van staatssteunkaders ingaat tegen het fundament van de interne markt en leidt tot een ongewenste subsidierace met verstoring van het gelijke speelveld tussen lidstaten;
- vraagt om op Europees niveau de overregulering aan te kaarten, alsook de bijbehorende administratieve rompslomp en rechtsonzekerheid in vergunningsprocedures, waarbij niet alleen bedrijven maar ook lidstaten steeds meer te maken krijgen met toenemende Europese rapportagedruk;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° de ontwikkeling van een versterkt en gefocust industrie- en innovatiebeleid te beschouwen als een absolute prioriteit met als doel de concurrentiekracht te bevorderen, en ernaar te streven om op dat vlak een leidende positie in te nemen binnen de Europese Unie;
 - 2° in het kader van het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie alles in het werk te stellen om een integraal en geïntegreerd industriebeleid te realiseren en daarop te blijven voortbouwen na afloop van het Belgische voorzitterschap;
 - 3° een actieplan op te maken dat leidt tot een administratieve vereenvoudiging voor de Vlaamse industrie;
 - 4° het openbaar aanbestedingsbeleid van de Vlaamse overheid aan te passen aan de nieuwe geopolitieke en economische realiteit, en andere factoren zoals geografische, sociale en ecologische parameters meer te laten doorwegen;
- roept de Europese Commissie op om:
 - 1° in de eerste plaats de interne markt verder te verdiepen, te verbreden en te versterken, met inbegrip van de strikte handhaving van bestaande regels, en de eengemaakte kapitaalmarkt en de bankenunie te voltooien zodat kapitaalbewegingen en noodzakelijke investeringen worden vergemakkelijkt;
 - 2° het gelijk speelveld binnen de Europese interne markt weer te herstellen door staatssteun te beperken tot doelgerichte investeringen die beperkt worden in de tijd en die gericht zijn op sectoren die te maken hebben met marktfalen en op zwakkere economische regio's;
 - 3° onderzoek en ontwikkeling maximaal te valoriseren en daarbij consequent te streven naar excellentie en subsidiariteit, en te focussen op gebieden waarvoor Europa een concrete toegevoegde waarde kan bieden;
 - 4° na te denken over en actie te ondernemen voor een efficiëntere en versnelde besteding van de al beschikbare EU-financieringsinstrumenten voor industrie- en innovatiebeleid, waarbij projecten worden gefinancierd op basis van de behaalde resultaten;

- 5° werk te maken van een voorspelbaar, samenhangend en vereenvoudigd regelgevend kader en de steeds groeiende regel- en rapportagedruk bij de totstandkoming en uitvoering van regelgeving, instrumenten en initiatieven tegen te gaan, met proportionaliteit als leidend principe;
 - 6° voortdurend te werken aan een proactief en ambitieus Europees handelsbeleid door handelsovereenkomsten met nieuwe partners te sluiten en bestaande overeenkomsten uit te breiden. Op die manier worden nieuwe marktopeningen gecreëerd en wordt de markttoegang voor Vlaamse en Europese bedrijven verbeterd. Dat handelsbeleid kan de hefboom vormen voor een socialer en meer op ecologie gericht beleid, waarbij er meer aandacht gaat naar de markten waarop Europa vandaag minder actief is, maar die wel over groeipotentieel beschikken;
 - 7° een waardeketenbenadering te hanteren in de Europese grondstoffenstrategie, in combinatie met het opzetten van nieuwe brede netwerken en partnerschappen;
 - 8° werk te maken van een EU-energiestrategie, met projecten voor betaalbare en koolstofarme hernieuwbare energie en kernenergie;
 - 9° werk te maken van een duidelijk EU-beleid, geschikte infrastructuur en strategische partnerschappen rond koolstofarme energiebronnen en dragers;
- vraagt aan de Europese Commissie om deze resolutie te behandelen in het kader van de politieke dialoog en aan te geven op welke manier ze er rekening mee zal houden;
 - vraagt aan de voorzitter van het Vlaams Parlement om deze resolutie aan de Europese Commissie te bezorgen.